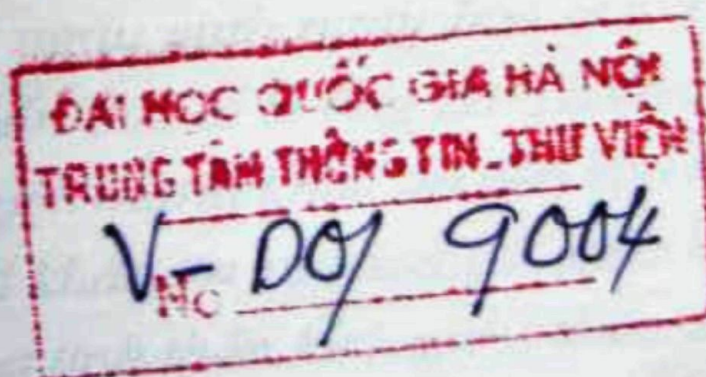

29/1/01
NL-Đ
2001

NGUYỄN ĐĂNG DUY

Lời giới thiệu

CÁC HÌNH THAI TÍN NGƯỠNG TÔN GIÁO Ở VIỆT NAM

NHÀ XUẤT BẢN VĂN HÓA - THÔNG TIN
Hà Nội - 2001

MỤC LỤC

Lời mở đầu.

5

CHƯƠNG MỞ ĐẦU

Nhận biết chung về tín ngưỡng tôn giáo

7

- I. Tôn giáo là sản phẩm của con người xã hội. 7
- II. Định nghĩa về tôn giáo. 12
- III. Vấn đề giữa tín ngưỡng và tôn giáo. 20

CHƯƠNG MỘT

Tín ngưỡng thờ cúng Tổ tiên

27

- I. Nguồn gốc của tín ngưỡng thờ cúng Tổ tiên. 27
 - 1. Tiếp nối tín ngưỡng Tô tem giáo. 27
 - 2. Từ nền kinh tế nông nghiệp gia đình phụ quyền. 28
 - 3. Tiếp thu Nho giáo trong việc đề cao chữ hiếu để. 29
- II. Bản chất của tín ngưỡng thờ cúng Tổ tiên. 31
- III. Tang lễ với thờ cúng Tổ tiên. 44
 - 1. Tang lễ. 44
 - 2. Cúng giỗ Tổ tiên. 53
 - 3. Thiết chế bàn thờ cúng Tổ tiên. 60
 - 4. Lễ vật cúng Tổ tiên hiện nay. 63
- 5. Việc thờ cúng Tổ tiên hiện nay 65
- IV. Ý nghĩa văn hoá ở tín ngưỡng thờ cúng Tổ tiên. 68
 - 1. Ý thức nhớ về cội nguồn. 68
 - 2. Dấy lên lòng hiếu thảo nhân nghĩa. 70

3. Về ý nghĩa tâm linh.	71
-------------------------	----

CHƯƠNG HAI

Tín ngưỡng thờ Thần	73
----------------------------	-----------

I. Ý niệm về Thần.	73
1. Từ hoạt động mưu sống.	73
2. Từ tự nhiên cuộc sống.	76
3. Từ tôn thờ người tài giỏi.	79
II. Thần gia đình xóm ngõ.	82
III. Thần làng ấp.	89
1. Về danh xưng thần làng ấp.	91
2. Về điện thần làng ấp.	98
2.1. Thần từ thời nguyên thủy còn bảo lưu lại.	99
2.2. Thần thời phong kiến.	106
2.3. Tạo sự thiêng liêng khác thường cho thần.	112
2.4. Thần làng ấp ở nam Trung Bộ và Nam Bộ.	116
3. Về việc nhà vua phong sắc thần làng.	123
4. Về không gian thiêng liêng thần làng ngự.	128
5. Lễ hội làng.	135
5.1. Đặc trưng lễ hội làng ngoài Bắc.	136
5.2. Đặc trưng lễ hội làng ấp Nam Bộ.	141
5.3. Ý nghĩa văn hoá của lễ hội làng ấp.	146
IV. Thần cả nước.	150

CHƯƠNG BA

Tín ngưỡng thờ Mẫu	154
---------------------------	------------

I. Cốt lõi của tín ngưỡng thờ Mẫu.	154
II. Hiện tượng mẫu Liễu Hạnh.	171
III. Vấn đề đồng bóng.	187
IV. Những không gian thiêng liêng về Mẫu.	192

V. Mẫu ở miền Trung.	208
VI. Mẫu ở Nam Bộ.	221

CHƯƠNG BỐN

Các đạo ở Nam Bộ

A. Đạo Cao Đài.	239
I. Quá trình ra đời phát triển.	240
II. Tổ chức giáo hội.	245
III. Sự hỗn dung giáo lý.	252
IV. Không gian và ý niệm thiêng liêng Cao Đài.	259
1. Sự sớm phân hoá đạo.	265
2. Sự khô đạo nhạt đạo.	267
B. Đạo Hoà Hảo.	269
I. Giáo chủ.	270
II. Giáo lý.	275
1. Phân học Phật.	276
2. Phân tu Nhân.	279
2. Phần tu Nhân.	283
III. Nghi lễ và tổ chức.	286
IV. Quan hệ xã hội và thiêng liêng Hoà Hảo.	294
Lời nhận xét.	

CHƯƠNG NĂM

Tín ngưỡng ở các dân tộc ít người

I. Tín ngưỡng ở dân tộc Mường.	299
1. Kiêng kỵ và tôn thờ.	302
2. Trong tang lễ.	315
II. Tín ngưỡng ở dân tộc Thái.	328
1. Vũ trụ luận nhân sinh ở người Thái.	329
	493